

III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJA

EESK 498. PLENĀRSESIJA 2014. GADA 29. UN 30. APRĪLĪ

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Eiropas rūpniecības atdzimšana””

COM(2014) 14 final

(2014/C 311/07)

Ziņotāja: **Ulla Sirkeinen**

Eiropas Komisija saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 304. pantu 2014. gada 28. janvārī nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

“Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Eiropas rūpniecības atdzimšana””

COM(2014) 14 final.

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Vienotā tirgus, ražošanas un patēriņa specializētā nodaļa savu atzinumu pieņēma 2014. gada 31. martā.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 498. plenārajā sesijā, kas notika 2014. gada 29. un 30. aprīlī (29. aprīļa sēdē), ar 139 balsīm par, 1 balsi pret un 2 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1. Paziņojumu par rūpniecības atdzimšanu EESK vērtē atzinīgi un secina, ka

- problēmas ES rūpniecības nozarēs nemazinās un bez konkurētspējīga rūpnieciskā pamata Eiropa nenodrošinās izaugsmi un vairāk darbvietu;
- vajadzīgs pārliecinošāks priekšlikumu kopums attiecībā uz ES rūpniecības politiku, lai pārliecinātu uzņēmumus ieguldīt šajā reģionā;
- viena no galvenajām problēmām dažos turpmākajos gados būs iekļaujoša un videi nekaitīga ekonomika;
- rūpniecības politikā Eiropas Savienības svarīgākais uzdevums ir saskaņot politikas jomas un atbilstoši tam izplatīt paraugpraksi;
- dalībvalstu galvenais uzdevums ir nodrošināt, ka zināšanas, informācija, transports un enerģētikas infrastruktūra darbojas labi un efektīvi un ir pieejami visiem;

- paziņojumā norādīts, ka ir daudz nepaveiktā, un uzsvērta vajadzība panākt īstenošanu ES un dalībvalstu līmenī;
- Komisija raida nozīmīgu vēstījumu, ka Eiropas uzņēmumus ir svarīgi integrēt starptautiskajās vērtību ķēdēs.

1.2. EESK iesaka iesaistītajām pusēm atbalstīt paziņojumā paustos viedokļus un ātri īstenot priekšlikumus.

1.3. Turklāt EESK iesaka

- mērķi – panākt, lai rūpniecība 2020. gadā veidotu 20 % no IKP, – papildināt ar kvalitatīviem aspektiem, it sevišķi censties atbalstīt tādu darbību starptautiskajā līmenī, kas sniedz pievienoto vērtību;
- mērķi – Eiropas uzņēmumus padarīt videi nekaitīgākus – papildināt ar izteiktu virzību uz tādām konkurētspējīgām rūpniecības un pakalpojumu nozarēm ar lielāku pievienoto vērtību, kuras vairāk balstītas uz jaunu tehnoloģiju un zināšanām;
- par būtisku ES rūpniecības politikas mērķi noteikt tādu iespēju palielināšanu, kuras ES uzņēmumiem ļauj ieņemt svarīgu vietu starptautiskajās vērtību ķēdēs un sniegt Eiropai vislielāko iespējamo vērtību;
- lielāku uzmanību veltīt pakalpojumu lomai un izstrādāt atbilstīgas politikas nostādnes, it sevišķi attiecībā uz zināšanās balstītiem pakalpojumiem – gan pašiem par sevi, gan arī tāpēc, ka tie var būtiski veicināt ražīgumu visās uzņēmējdarbības jomās;
- lai nodrošinātu veselīgu konkurenci, kas stimulē inovāciju, Eiropas Savienības konkurences un valsts atbalsta politikai jāpalīdz uzņēmumiem veicināt ES izaugsmes mērķu sasniegšanu, jo īpaši attiecībā uz darbvietu pārvietošanu, nekropļojot konkurenci, un jācenšas pasaules mērogā izveidot vienlīdzīgus konkurences apstākļus;
- visus dalībniekus, tostarp darba devējus un darba ņēmējus, iesaistīt rūpniecībai labvēlīgas un paredzamas vides veidošanā, izmantojot iniciatīvas, kas sakņojas reģionos;
- nostiprināt ES mikroekonomikas politikas pārvaldības struktūras, Padomei uzņemoties nepārprotamu vadību un Konkurences padomei citu Padomes struktūru lēmumus rūpīgi pārbaudot no konkurētspējas viedokļa;
- inovācijai paredzēto ES finansējumu konsekventi virzīt uz sešām Komisijas iezīmētajām savstarpēji saistītajām jomām, ņemot vērā tādas daudzsoļošās jaunās tehnoloģijas kā, piemēram, lielie dati, robotika un trīsdimensiju drukāšana;
- veikt visus iespējamus pamatotos pasākumus, lai samazinātu enerģijas cenas Eiropā.

2. Ievads

2.1. Ekonomikas krīze ir apliecinājusi **rūpniecības nozīmi stabilitātes, nodarbinātības, inovācijas un starptautiskās konkurētspējas nodrošināšanā** ES valstu ekonomikā. Rūpniecība veido vairāk nekā 80 % no Eiropas eksporta apjoma un 80 % no pētniecības un inovācijas privātajā sektorā. Eiropas Savienībā aptuveni 15 % darbvietu ir rūpniecībā, turklāt katra darbvieta rūpniecības nozarē rada līdz pat 1,5–2 darbvietām citās nozarēs. Turklāt mūsdienās darbvieta rūpniecībā ir ļoti kvalitatīvas un algas ir augstākas par vidējām. Rūpniecība nav mērķis pats par sevi, bet gan veicina nodarbinātību un laba dzīves līmeņa nodrošināšanu.

2.2. ES rūpniecība joprojām rada lielu pārpalikumu ražojumu tirdzniecībā pasaulē un ir pasaules līdere ilgtspējas ziņā. Tomēr, kā atspoguļots 2013. gada “Ziņojumā par Eiropas konkurētspēju”, iepriekšējo desmit gadu gaitā **Eiropas rūpniecības produkcijas daļa pasaules mērogā ir pakāpeniski samazinājusies**. Ražīguma līmeņa starpība salīdzinājumā ar ASV atkal ir palielinājusies. Pēc zināmas atlabšanas laikposmā no 2009. gada līdz 2011. gadam rūpniecības daļa Eiropas Savienības iekšzemes kopproduktā atkārtoti noslīdējusi līdz 15,1 %, kas ir tālu no 2020. gadam izvirzītā 20 % mērķa. Kopš 2008. gada ir zaudēti 3,5 miljoni darbvietu. Šī aina dažādās dalībvalstīs tomēr ievērojami atšķiras.

2.3. Jāuzsver, ka rūpniecības politika ir viena no stratēģijas “Eiropa 2020” pamatiniciatīvām. EESK **2010. un 2012. gadā pieņēma atzinumus⁽¹⁾ par Komisijas svarīgākajiem priekšlikumiem** un ir izstrādājusi virkni citu atzinumu par dažādiem rūpniecības politikas aspektiem, tostarp nozaru analīzes⁽²⁾ CCMI (EESK Rūpniecības pārmaiņu konsultatīvās komisijas) darba ietvaros; patlaban tiek pētīti jautājumi par rūpniecības atgriešanu ES robežās un jauniešu nodarbinātību. Šajā atzinumā izmantoti un papildināti minētie iepriekšējie atzinumi.

2.4. **Komisijas paziņojumā** izklāstītas Komisijas galvenās prioritātes rūpniecības politikā, un tas domāts kā ieguldījums 2014. gada martā paredzētajās Eiropadomes debatēs par rūpniecības politiku. Dokumentā sniegts **pārskats par uzsākto darbu un ierosināti jauni pasākumi**, kas paātrinātu prioritāšu īstenošanu. Paziņojumā izklāstīts, ka rūpniecības politika un citas ES politikas jomas kļūst arvien integrētākas, un norādīts, kādēļ šim procesam jāturpinās.

3. Vispārīgas piezīmes

3.1. **EESK atzinīgi vērtē Komisijas paziņojumu**, kurš publicēts šajos ekonomikas krīzes laikos, kad pieaug arī bažas par Eiropas rūpniecības nozaru konkurētspēju. Problēmas rūpniecībā nemazinās, – tieši otrādi. Uzņēmējdarbības vide pasaulē pastāvīgi mainās, un tas notiek arvien straujākā tempā, kam mūsu uzņēmumiem jāspēj pielāgoties. Bez konkurētspējīgas rūpniecības ES nevarēs nodrošināt straujāku izaugsmi un vairāk darbvietu. Tāpat pieeja, kuras pamatā ir tikai produktu izstrādes un inženierijas funkcijas, bet nav ņemta vērā ražošana un sakari ar patērētājiem, visticamāk, ilgtermiņā nevarēs būt sekmīga.

3.2. Ņemot vērā situācijas nopietnību, EESK gaidīja **ES rūpniecības politikas jomā tālejošāku priekšlikumu kopumu, kas ietvertu skaidru nākotnes redzējumu**, kā arī steidzamus pasākumus. Lai uzņēmumus pārliecinātu, ka Eiropa nākotnē būs jauniem ieguldījumiem labi piemērots reģions, nostāja jāpauž skaidri. Salīdzinājumā ar 2010. un 2012. gada paziņojumiem šajā dokumentā ir maz jaunu aspektu. Tajā galvenokārt sniegts pārskats par veiktajiem un plānotajiem pasākumiem rūpniecības politikas galvenajās prioritārajās jomās, kas minētas iepriekš. Tas norāda, ka ir daudz nepaveiktā, un izceļ vajadzību panākt īstenošanu gan ES, gan dalībvalstu līmenī.

3.3. EESK piekrīt paziņojuma secinājumiem un atbalsta mērķi panākt, lai rūpniecība veidotu 20 % no IKP, tomēr norāda, ka tas ir tikai kvantitatīvs mērķis un ka daudz atbilstošāk ES centieniem attīstīt sociāli un ekoloģiski ilgtspējīgu konkurētspēju būtu **iekļaut kvalitātes aspektus**. Mērķis – 20 % – jāpapildina ar citiem mērķiem, pie kuru izstrādes EESK mudina Komisiju turpināt darbu, konkrēti, jāanalizē, kas starptautiskā mērogā sniegs pievienoto vērtību.

3.4. EESK īpaši atzinīgi vērtē Komisijas skaidri pausto vēstījumu par nozīmi, kāda ir **Eiropas uzņēmumu integrēšanai starptautiskajās vērtību ķēdēs**. Mūsdienās rūpnieciskās darbības augsto specializāciju, lielo sarežģītību un dinamismu tomēr labāk var apzīmēt ar jēdzienu “vērtību tīkli”. Uzņēmumi pasaules mērogā sacenšas par svarīgu vietu tādos tīklos. ES rūpniecības politikas mērķim jābūt tās uzņēmumu iespēju palielināšanai, lai tie varētu ieņemt svarīgu vietu šajos tīklos un sniegt Eiropai vislielāko iespējamo vērtību. Tāpēc jāizstrādā atbilstošas politikas nostādnes un mērķi.

⁽¹⁾ OV C 327, 12.11.2013., 33. lpp., OV C 327, 12.11.2013., 1. lpp., OV C 181, 21.6.2012., 125. lpp.

⁽²⁾ OV C 198, 10.7.2013., 45. lpp., OV C 299, 4.10.2012., 54. lpp., OV C 327, 12.11.2013., 82. lpp.

3.5. EESK uzskata, ka ekoloģiska un iekļaujoša ekonomika būs galvenais izaicinājums turpmākajos gados. Prioritātei jābūt mazināt ES rūpniecības kaitējumu videi un uzsākt pāreju, lai līdz 2050. gadam ar atjauninātas rūpniecības politikas palīdzību izveidotu ekonomiku ar zemu oglekļa emisijas līmeni un resursu ziņā ekofektīvu ekonomiku. **Tomēr, lai šo pāreju īstenotu, Eiropā ir jāveido tādas rūpniecības un pakalpojumu nozares, kas vairāk balstītas uz zināšanām un jaunu tehnoloģiju, sniedz lielāku pievienoto vērtību, ir inovatīvas, konkurētspējīgas un ilgtspējīgas;** turklāt, ja Eiropa vēlas nodrošināt rūpniecības izaugsmi un jaunu darbvietu izveidi, minētajām nozarēm jāparedz finansējums no vērienīgas ieguldījumu programmas līdzekļiem.

3.6. Papildus konkurencei reakcija uz neapmierinātām sabiedrības vajadzībām ir inovācijas stimuls, un iekšējā tirgū visiem uzņēmumiem, neatkarīgi no to uzņēmējdarbības modeļa, vajadzīgi **vienlīdzīgi konkurences apstākļi.** EESK uzskata, ka būtu jānovērš dalībvalstu savstarpējā konkurence valsts atbalsta piešķiršanā. Vienam no valsts atbalsta politikas mērķiem jābūt pirmskonkurences atbalsta piešķiršanai uzņēmumiem, jo tas palīdzētu sasniegt ES izaugsmes mērķus un vienlaikus samazinātu konkurences izkropļojumus. Ja un kad tiek sniegts valsts atbalsts, tas jāvirza tā, lai uzņēmumiem palīdzētu attīstīties un pielāgoties, nevis lai atbalstītu darbību, kas nav un nebūs konkurētspējīga. Vienlīdzīgi konkurences apstākļi nepieciešami arī pasaules tirgos, īpaši energoietilpīgās rūpniecības nozarēs.

3.7. Lielāka uzmanība jāpievērš **pakalpojumu nozīmei.** Pakalpojumu un ražošanas savstarpējā atkarība ir vispārēji atzīta, jo rūpnieciskā darbība ietver arvien vairāk pakalpojumu sniegšanas elementu, un daudzi pakalpojumi ir atkarīgi no rūpnieciskās darbības rezultātiem. Milzīgs potenciāls ir gan tam, ka uz zināšanām balstīti un IKT pakalpojumi kļūst par patstāvīgām eksportējošām nozarēm, gan arī šo pakalpojumu ieviešanai visās uzņēmējdarbības jomās, kur tie būtiski veicinātu ražīgumu. Lai palīdzētu izmantot minēto potenciālu, ir jāizstrādā īpaši politikas pasākumi.

3.8. Visi dalībnieki (ES iestādes, dalībvalstis, reģioni, darba ņēmēji, darba devēji un citi ieinteresētie) ir jāiesaista sarežģītā uzdevuma veikšanā – rūpniecībai **labvēlīgākas vides radīšanā.** Iniciatīvu pamatā jābūt reģionālajām specialitātēm, kas viena otru papildina un ražīgi mijiedarbojas. Politiskajam satvaram – tostarp valstu tiesību aktiem, piemēram, nodokļu jomā – jābūt stabilam un paredzamam.

3.9. EESK aicina mikroekonomikas politikas jomās veidot **stingrākas pārvaldības struktūras.** Šajā ziņā Eiropadomei jāuzņemas nepārprotama stratēģiskā vadība. Jāpalielina Konkurences padomes loma, un tai citu Padomes struktūru lēmumi, kas attiecas uz rūpniecību, būtu rūpīgi jāpārbauda no konkurētspējas viedokļa. Komisijai ar efektīviem vadības risinājumiem jānodrošina sava darba plaša iekļaušana. Dalībvalstīm kopējie lēmumi konsekventi jāīsteno un rūpniecības politikas jautājumi pilnvērtīgi jārisina Eiropas pusgada ietvaros, tostarp izstrādājot konkrētus ieteikumus atsevišķām dalībvalstīm.

4. Īpašas piezīmes par politikas jomām

4.1. Integrēts, vienots Eiropas tirgus

4.1.1. Valdību galvenais uzdevums ir nodrošināt **augstas kvalitātes transporta, informācijas un enerģētikas tīklu** esamību un pieejamību **visiem** atbilstoši sabiedrības, tostarp uzņēmumu, augošajām vajadzībām. Komisija ir atzinusi, ka jau tagad minētajā jomā nepieciešamas infrastruktūras, kas saistītas ar kosmosa tehnoloģiju, informācijas un enerģētikas tīklu konvergenci un alternatīvo degvielu piegādi.

4.1.2. **ES iekšējās robežas nedrīkst traucēt** infrastruktūru darbību un to pieejamību. Atlikušie regulatīvie, administratīvie un tehniskie šķēršļi ir jālikvidē. ES un valsts līmeņa finanšu resursi jāvirza uz nepieciešamajiem ieguldījumiem šajā jomā, mobilizējot vislielāko iespējamo privāto finansējumu.

4.1.3. EESK piekrīt Komisijai, ka izskatīšanā esošie tiesību aktu priekšlikumi par iekšējo tirgu ir steidzami jāpieņem. **Dalībvalstis joprojām** pienācīgi **neievieš un neizpilda** tiesību aktus, liekot Komisijai pamatoti īstenot papildu pasākumus par neievērošanu.

4.2. Investīcijas zinātnē un jaunās tehnoloģijās

4.2.1. Iepriekšējos atzinumos par rūpniecības politiku EESK izklāstīja savu viedokli par inovācijām un jaunām tehnoloģijām, galvenokārt tās stingri atbalstot un uzsverot vajadzību nodrošināt **pietiekamu ES, dalībvalstu un privāto finansējumu**.

4.2.2. EESK ir īpaši atbalstījusi Komisijas izvēli un rīcību saistībā ar **sešām stratēģiskajām, savstarpēji saistītajām jomām**: progresīvas ražošanas tehnoloģijām, svarīgajām pamattehnoloģijām, bioproduktiem, "tūriem" transportlīdzekļiem un kuģiem, ilgtspējīgu būvniecību un izejmateriāliem, viediem tīkliem un digitālo infrastruktūru. Jaunas, daudzsoļošanas tehnoloģijas, kurām jāpievērš uzmanība, ietver robotiku, lielos datus, trīsdimensiju drukāšanu, rūpniecisko internetu un rūpniecisko dizainu. ES finanšu resursi, piemēram, "Apvārtnis 2020" un reģionālais finansējums, konsekventi jānovirza uz inovāciju minētajās jomās. EESK arī aicina straujāk veidot zināšanu un inovāciju kopienas ražošanai ar pievienoto vērtību.

4.2.3. Rūpnieciskajai konkurētspējai ļoti svarīgs ir **laikposms, kas nepieciešams inovācijas nonākšanai tirgū**, lai to izmantotu. Riska kapitāla mehānisms un EIB citu riska dalīšanas spēju nostiprināšana, kā arī struktūrfondu inovatīva izmantošana ir piemēri ļoti vajadzīgajiem ES pasākumiem, kuru mērķis ir riskantos pētniecības projektos piesaistīt privātās investīcijas.

4.3. Piekļuve finansējumam

4.3.1. Lai gan ekonomiskie apstākļi uzlabojas, uzņēmumu, īpaši MVU, **piekļuve banku kredītiem** joprojām ir ierobežota. Tāpēc EESK atbalsta ES centienus šajā jomā: banku savienības izveidi, MVU finansēšanas iniciatīvu, kapitāla prasību regulu, finanšu instrumentu tirgu direktīvu, pārskatīto pārredzamības direktīvu un pasākumus Eiropas riska kapitāla tirgus veicināšanai.

4.3.2. Lai uzlabotu banku spēju izsniegt kredītus, ES vajadzētu panākt **pareizu līdzsvaru** starp lielāku finanšu stabilitāti un atbalstu uzņēmumu vajadzībai iegūt finansējumu. Turklāt regulējums, kas paredzēts finanšu sektoram, nedrīkst likt šķēršļus privātiem aizdevumiem.

4.3.3. Eiropas Savienībā mazie un vidējie uzņēmumi ir atkarīgi no banku finansējuma vairāk nekā citviet. Gan ES, gan dalībvalstu līmenī centieni **dažādot uzņēmumu finansēšanu** jāizvērs, aptverot citus avotus, piemēram, akciju kapitāla fondus, riska kapitālu un uzņēmumu garantijas, kā arī jauktās finansēšanas metodes. Jāizstrādā tāds finansēšanas plāns, kurā izmantota aprites cikla pieeja un apzināti inovatīvi instrumenti.

4.4. Enerģētika

4.4.1. EESK ar gandarījumu atzīmē, ka Komisija atzīst enerģijas cenu nozīmi rūpniecības konkurētspējā. Eiropā **enerģijas cenas** rūpniecībai ir daudz augstākas nekā galvenajiem konkurentiem: elektrības cenas ir divtik augstas kā ASV un Krievijā un par 20 % augstākas nekā Ķīnā. Gāzes cenas ir trīs līdz četras reizes augstākas nekā ASV, Krievijā un Indijā un par 12 % augstākas nekā Ķīnā.

4.4.2. ES un tās konkurentu enerģijas cenu starpību daļēji izraisa faktori, kurus nav iespējams mainīt ar politikas pasākumiem Eiropas Savienībā. Tomēr jāveic **visi reāli iespējamie pasākumi minētās starpības mazināšanai**, īpaši tādēļ, lai Eiropā atjaunotu energoietilpīgas ražošanas nozares un darbvietas. Līdz šim ES ražošanas nozares enerģijas cenu celšanos ir spējušas daļēji kompensēt, palielinot efektivitāti, bet spēja to darīt samazinās.

4.4.3. **Energoapgādes drošība** ir ļoti svarīga visām rūpniecības nozarēm. Pašreizējā situācija mums nopietni atgādina, ka jāsamazina energoatkarība no nestabiliem avotiem, uz kuriem nevar paļauties. Diversificēta energoresursu struktūra, par ko dalībvalstis ir nolēmušas, sadarbojoties un rīkojoties saskaņā ar saistībām vides jomā, ir svarīgs kopīgu interešu jautājums Eiropas Savienībā.

4.4.4. Dažu enerģētikas politikas pasākumu, īpaši to, kas vērsti uz atjaunojamo energoresursu izmantošanu, papildu mērķis ir bijis **jaunu darbvietu radīšana**. Līdz šim pieejamā informācija liecina, ka šis mērķis, šķiet, nav sasniegts: veiktie pētījumi galvenokārt norāda uz neitrālu vai mazu pozitīvo neto ietekmi uz nodarbinātību, savukārt nodarbinātības struktūras radikāli mainās.

4.5. Izejvielas un resursu efektivitāte

4.5.1. EESK atbalsta Komisijas nodomus **diplomātijā attiecībā uz izejvielām** un tās plānus izskaust galveno ražošanas faktoru cenu izkropļojumus.

4.5.2. Izejvielu **izpēte un izmantošana** Eiropas Savienībā ir jāpastiprina, un attiecīgais regulējums jāsaskaņo. Tiesību aktu priekšlikumi par resursu efektivitāti un atkritumiem jāizstrādā rūpīgi, lai tie nestu optimālus rezultātus un vienlaikus (īstermiņā) uzņēmumiem neradītu nevajadzīgas izmaksas. Lai biomasas izmantošanā efektīvi piemērotu kaskādes principu, biomasas pieejamības jomā nepieciešama neitrāla politika.

4.6. Prasmju uzlabošana un rūpniecības pārmaiņu veicināšana

4.6.1. Šodien Eiropā ir pieci miljoni nenodarbinātu jauniešu, bet darba tirgū ir divi miljoni brīvu darbvietu. **Prasmju nepiemērotības** un apmācības jautājumi ir rūpniecības politikas prioritāte.

4.6.2. Jāpalielina absolventu skaits un kvalitāte **dabaszinātņu, tehnoloģijas un matemātikas** specialitātēs **un aktīvi jāveicina visu vecumu sieviešu piekļuve minētajām jomām un profesijām**.

4.6.3. **Mācekļība** un, piemēram, duālās mācību sistēmas neapšaubāmi palīdz apgūt prasmes, kas saistītas ar reālām darba tirgus vajadzībām. Dalībvalstīm un sociālajiem partneriem jāizpēta un arī jāizmanto paraugprakse, tostarp efektīvi pārrobežu mācekļības modeļi.

4.6.4. ES, dalībvalstis un sociālie partneri varēs rūpniecībā nodrošināt uz jaunām tehnoloģijām un inovāciju balstītu progresu vienīgi tad, ja tie izveidos politikas nostādnes, kuru mērķis ir uzlabot darba ņēmēju zināšanas, un attīstīt mūžizglītību tā, lai darba ņēmēji saņemtu atzinību par savu ieguldījumu. Darba ņēmēju iesaistē būtiska nozīme ir prasmju un kvalifikācijas atzīšanai un darba apstākļu uzlabošanai. Uzlabots sociālais dialogs varētu kļūt par noteicošo faktoru Eiropas rūpniecības atdzimšanā.

4.7. MVU un uzņēmējdarbība

4.7.1. EESK joprojām stingri atbalsta ES centienus sekmēt uzņēmējdarbības modeļu ziņā ļoti daudzveidīgo MVU darbību un īstenot principu "vispirms domāt par mazajiem uzņēmumiem". **Mazās uzņēmējdarbības akts** būtu ne tikai jāaktualizē, bet jāatjaunina un jāpaplašina, lai novērstu atlikušos šķēršļus attīstībai un izaugsmei. Minētajām reformām jābūt saistītām ar Eiropas pusgadu.

4.7.2. Patlaban būtisks, "miljardus euro vērts" jautājums ar tālejošu ietekmi ir par to, kā **Eiropā mainīt attieksmi**, lai uzņēmējdarbība un riska uzņemšanās tiktu novērtēta.

4.7.3. EESK uzskata, ka pasākumi, kas vērsti uz **regulatīvo un administratīvo izmaksu samazināšanu**, jo īpaši Normatīvās atbilstības izpildes programma (REFIT), kā arī pasākumi, kuru mērķis ir izskaust faktorus, kas traucē uzņēmumu izaugsmei, būtu īstenojami, neskarot tiesību aktus, ar kuriem aizsargā patērētājus, vidi, darba ņēmēju veselību un drošību, kā arī viņu tiesības uz informāciju un konsultācijām; turklāt būtu jāievēro sociālā dialoga ietvaros noslēgtās vienošanās.

4.7.4. Kā Komisija norādījusi, MVU izaugsmes veicinātāji varētu būt **sadarbības tīkli un kopas**. Minētā pieeja būtu jāpiemēro visās nozarēs, neatkarīgi no uzņēmuma lieluma, un visā ES, kā arī starptautiskajās vērtību ķēdēs.-

4.8. ES uzņēmumu internacionalizācija

4.8.1. EESK atbalsta Komisijas darbību, kuras mērķis ir ES uzņēmumiem nodrošināt **pieeju galvenajiem starptautiskajiem tirgiem**. Savstarpības garā konsekventi jāturpina plašā programma brīvās tirdzniecības nolīguma un citu tirdzniecības sarunu jomā, it sevišķi sarunas ar ES lielāko tirdzniecības partneri ASV, kā arī ES sarunas ar Vidusjūras dienvidu krasta valstīm un Austrumu partnerības valstīm.

4.8.2. Lai nodrošinātu, ka ES galvenie **tirdzniecības partneri ievēro savas starptautiskās saistības**, jāizmanto divpusēji un daudzpusēji instrumenti.

4.8.3. Rūpniecības standarti dažādos ekonomikas reģionos ir būtiski atšķirīgi; tas rada tirdzniecības šķēršļus un, vispārīgāk raugoties, liedz izveidot vienlīdzīgus konkurences apstākļus. Ar nosacījumu, ka tiek ievērotas LESD 114. pantā noteiktās pamatprasības veselības, drošības, vides aizsardzības un patērētāju tiesību aizsardzības jomā, EESK atbalsta **starptautisko standartu un regulējuma jomā notiekošās sadarbības** pastiprināšanu, kā arī rīcību (tostarp tirgus uzraudzību) nolūkā nodrošināt, ka ES uzņēmumi var īstenot savas rūpnieciskā īpašuma tiesības. Šajā ziņā paziņojumā varētu būt minēti konkrētāki attiecīgie pasākumi.

Briselē, 2014. gada 29. aprīlī

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Henri MALOSSE

PIELIKUMS

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinuma

Turpmāk minētais grozījums ieguva vismaz vienu ceturto daļu nodoto balsu, taču tika noraidīts debatēs (Reglamenta 39. panta 2. punkts).

3.5. punkts

Grozīt šādi:

“EESK uzskata, ka konkurētspējīga ekoloģiska un iekļaujoša ekonomika būs galvenais izaicinājums turpmākajos gados. Prioritātei jābūt mazināt ES rūpniecības kaitējumu videi un uzsākt pāreju, lai līdz 2050. gadam ar atjauninātas rūpniecības politikas palīdzību izveidotu ekonomiku ar zemu oglekļa emisijas līmeni un resursu ziņā ekoeftīvu ekonomiku. Tomēr, ja Eiropa vēlas nodrošināt rūpniecības izaugsmi un jaunu darbvieta izveidi, lai šo pāreju īstenotu, Eiropā ir jāveido tādas rūpniecības un pakalpojumu nozares, kas vairāk balstītas uz zināšanām un jaunu tehnoloģiju, sniedz lielāku pievienoto vērtību, ir inovatīvas, konkurētspējīgas un ilgtspējīgas; turklāt, minētajām nozarēm jāparedz finansējums no vērīgas ieguldījumu programmas izstrādei. Lai īstenotu šos tālājos mērķus, nepieciešami jo efektīvāki pamatnosacījumi investīciju veikšanai.”

Pamatojums

- 1) Ja ekonomika nav konkurētspējīga, tā nebūs ekoloģiski ilgtspējīga un otrādi. Lai ekonomika ražotu pietiekami daudz resursu pārtikušas, iekļaujošas un vidi saudzējošas sabiedrības uzturēšanai, tai jābūt konkurētspējīgai pasaules mērogā.
- 2) Stilistisks grozījums [neattiecas uz latviešu valodu].
- 3) Mūsu ražošanas nozaru pāreja uz segmentiem ar lielāku pievienoto vērtību utt. ir svarīga ne tikai no vides saudzēšanas viedokļa, bet ir nepieciešama, lai arī citos aspektos Eiropai nodrošinātu pārticīgu nākotni.
- 4) Rūpniecības politika nav orientēta un tai nav jābūt orientētai uz publisko ieguldījumu plāniem, bet gan tajā jāparedz pasākumu kopums, kas rada tādu uzņēmējdarbības vidi, kura piesaista privātās investīcijas ar tirgus nosacījumiem. Arī manā valstī pagājušā gadsimta 70.-os gados gūtā pieredze liecina, ka lieli publiskie ieguldījumi un “uzvarētāja izvēles” shēmas rūpniecībā parasti ir dārgas nodokļu maksātājiem, bet bez ieguvumiem ilgtermiņā.

Balsošanas rezultāts

Par: 41

Pret: 81

Atturas: 11
